

Zmeny vo verejnom obstarávaní v roku 2026

8.7.2026 - Paulína Vargicová | Podnikajte.sk

Možnosť doplniť doklady aj po lehote na predkladanie ponúk či definovanie, čo nie je konfliktom záujmov, sú len niektoré z viacerých zmien vo verejnom obstarávaní, ktoré prináša nová právna úprava.

Aplikáciou pravidiel a postupov podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) sa má docieľiť **hospodárne nakladanie s verejnými financiami**, naplnením pravidla najlepšia kvalita za vynaložené verejné finančné prostriedky. Verejné obstarávanie je z pohľadu štátu mimoriadne dôležitým nástrojom ochrany hospodárskej súťaže.

Národná rada Slovenskej republiky schválila v ostatných mesiacoch **niekoľko noviel zákona o verejnom obstarávaní**, ktorými sa výrazne menia niektoré pravidlá. Verejným obstarávateľom sa otvárajú možnosti, čo dodávateľom poskytuje lepší priestor na zapájanie do súťaží organizovaných štátom a súvisiacimi subjektami.

Konflikt záujmov od 1. 7. 2026

Zásadnou zmenou, ktorú priniesol zákon č. 100/2026 Z. z., je zavedenie negatívneho výpočtu situácií, ktoré samé o sebe nebude možné vnímať ako konflikt záujmov. To znamená, že podľa nového znenia § 23 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní sa od 1. 7. 2026 **za konflikt záujmov nepovažuje najmä, ak:**

- od skončenia predchádzajúcej funkcie zainteresovanej osoby alebo od predchádzajúceho zamestnania uplynuli **viac ako tri roky** a zainteresovaná osoba **už nemá finančný záujem, ekonomický záujem alebo osobný záujem** súvisiaci s predchádzajúcou funkciou alebo predchádzajúcim zamestnaním; minulý finančný záujem, ekonomický záujem alebo osobný záujem zainteresovanej osoby je relevantný, ak má zainteresovaná osoba naďalej záujem vyplývajúci z predchádzajúcej funkcie alebo predchádzajúceho zamestnania vo vzťahu k hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií, záujemcovi, uchádzačovi, účastníkovi alebo dodávateľovi,
- ide o **všeobecnú interakciu cez sociálne siete**, najmä pasívnu interakciu alebo komunitnú interakciu,
- ide o **všeobecné spoločenské vzťahy**, ktoré nezakladajú finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem.

Konflikt záujmov všeobecne predstavuje riziko, že verejné obstarávanie neprebehne objektívne. Avšak nie každá skutočnosť, prepojenie či všeobecná známosť automaticky znamená možnosť výhody pre toho-ktorého dodávateľa. Ide len o indikátor, ktorý bez ďalších súvislostí nemusí znamenať skutočné prepojenie určitých subjektov na strane objednávateľa a dodávateľa. Faktory, ktoré by mohli ohroziť nestrannosť a objektívnosť vo verejnom obstarávaní, sú najmä existencia určitého spoločenského vzťahu, príslušnosť k určitej skupine, citové alebo iné dôvody.

Novela zákona o verejnom obstarávaní prináša zavedenie hranice, umožňujúcej oddeliť skutočne odôvodnené podozrenie z konfliktu záujmov z administratívneho, formálneho konštatovania, a tým zjednodušuje verejným obstarávateľom i dodávateľom postup vo verejnom obstarávaní.

Ako tiež vyplýva z rozhodovacej praxe Úradu pre verejné obstarávanie a dôvodovej správy k návrhu

zmeny ustanovenia § 23 zákona o verejnom obstarávaní, existenciu konfliktu záujmov ani dôvodnú **hrozbu existencie konfliktu záujmov samú o sebe nedokazuje napríklad adresa indikujúca susedstvo či všeobecné, bežné interakcie na sociálnych sieťach**, pokiaľ neboli zistené ďalšie relevantné faktory a existujúce záujmy, ktoré by preukázali narušenie alebo obmedzenie hospodárskej súťaže. Príkladom pasívnej interakcie je lajk ako jej „najakčnejšia“ forma, kedy vidno, že tam osoba bola, ale nebuduje sa tým hlboký vzťah, a preto sa nebude, bez ďalšieho, t.j. sám o sebe považovať za konflikt záujmov.

Dôvodová správa však upozorňuje na povinnosť zachytiť zistenia indikátorov možného konfliktu záujmov v dokumentácii z verejného obstarávania a odôvodniť, ako sa s nimi verejný obstarávateľ vysporiadal, pre vylúčenie pochybností a naplnenie účelu princípu transparentnosti.

Časová hranica posudzovania konfliktu záujmov bola novelou zákona o verejnom obstarávaní zjednotená rovnako aj pre členov komisie, pri ktorých sa doposiaľ posudzovalo obdobie jedného roka. A teda, členom komisie od 1. 7. 2026 nemôže byť osoba, ktorá **je alebo v čase troch rokov pred vymenovaním za člena komisie** bola:

- uchádzačom, ktorým je fyzická osoba,
- štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom dozorného orgánu alebo iného orgánu uchádzača, ktorým je právnická osoba,
- spoločníkom alebo členom právnickej osoby, ktorá je uchádzačom alebo tichým spoločníkom uchádzača,
- zamestnancom uchádzača, zamestnancom záujmového združenia podnikateľov, ktorého je uchádzač členom.

Vysvetlenie a doplnenie dokladov od 1. 7. 2026

Ďalšiu zásadnú zmenu, ktorú zákon č. 100/2026 Z. z. s účinnosťou od 1. 7. 2026 do procesu verejného obstarávania prináša, je **upresnenie inštitútu vysvetľovania a dopĺňania dokladov**, ktorými sa preukazuje splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní.

V zmysle nového znenia § 40 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní tak bude **plne na vôli verejného obstarávateľa, ako nastaví možnosti dopĺňania a vysvetľovania dokladov**. Uchádzači a záujemcovia sa musia riadiť informáciami uvedenými v súťažných podkladoch. Ak si verejný obstarávateľ nevymieni možnosť akceptovať len doklady predložené do lehoty na predkladanie ponúk, bude automaticky platiť pravidlo, že vysvetlením alebo doplnením možno preukázať aj skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť.

Dôvodová správa k návrhu úpravu § 40 ods. 4 uvádza aj niekoľko príkladov, zákonodarca tým objasňuje, ako bude možné daný inštitút využívať v praxi. Napríklad, keď uchádzač mal za to, že za ponúkaného experta predložil ekvivalentný certifikát, avšak verejný obstarávateľ tento certifikát za ekvivalentný nepovažoval a požiadal uchádzača o vysvetlenie. V rámci vysvetlenia uchádzač predloží za toho istého experta verejným obstarávateľom **požadovaný certifikát, ktorý expert získal po lehote na predkladanie ponúk**. Takýto certifikát v zmysle navrhovaného znenia ustanovenia **je akceptovateľný**. Rovnako bude môcť postupovať napríklad aj pokiaľ pôjde o predkladanie referencií, to znamená, že uchádzači budú mať možnosť dokázať svoju schopnosť plnenia zákazky aj **referenciami, ktoré získajú po lehote na predkladanie ponúk**. Oba uvedené prípady za predpokladu, že nebude v súťažných podkladoch iné pravidlo.

Avšak v prípade, ak bude vysvetlenie alebo doplnenie spočívať **v nahradení inej osoby**, subdodávateľa, technikov, technických orgánov alebo osôb určených na plnenie zmluvy alebo koncesnej zmluvy alebo riadiacich zamestnancov, skutočnosti týkajúce sa novej osoby bude možné

preukázať najneskôr **ku dňu jej nahradenia**.

Nová výnimka z verejného obstarávania od 2. 8. 2026

Zákonom č. 130/2026 Z. z. bola pri podlimitných zákazkách do zákona o verejnom obstarávaní doplnená **nová výnimka, ktorá umožní neaplikovať postupy verejného obstarávania**. S účinnosťou od 2. 8. 2026 sa tak zákon o verejnom obstarávaní nevzťahuje na podlimitnú zákazku, ktorej predmetom je poskytnutie licenčných oprávnení k systémom umelej inteligencie, ktorú zadáva verejná vysoká škola, verejná výskumná inštitúcia alebo Slovenská akadémia vied. Ide o zákazky na AI s hodnotou spravidla do 140 000 eur resp. 216 000 eur podľa toho, o akého verejného obstarávateľa pôjde, pri ktorých sa od 2. 8. 2026 môžu menované inštitúcie, ako verejní obstarávatelia, obracať priamo na konkrétneho dodávateľa. Doposiaľ by museli osloviť aspoň tri hospodárske subjekty.

Kontrola fondových zákaziek od 21. 5. 2026

Ďalšiu výraznejšiu zmenu zákon č. 100/2026 priniesol **v oblasti kontroly zákaziek financovaných z Programu Slovensko**. Napríklad o vykonanie predbežnej kontroly môže po novom prijímateľ požiadať nie pred vyhlásením verejného obstarávania, ale pred uzatvorením zmluvy. Má tak možnosť nechať si skontrolovať svoj postup a vyhnúť sa uzatvoreniu zmluvy v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní a tým aj prípadným korekciám.

Okrem toho sa **vypustila aj povinnosť vykonať kontrolu všetkých nadlimitných zákaziek** a nadlimitných koncesií a túto, vo vzťahu k všetkým zákazkám a ich zmenám, nové znenie § 184s ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní podmieňuje skutočnosťami vyplývajúcimi z analýzy rizík. Z uvedeného vyplýva, že limit zákazky nie je automatickým kritériom vykonania jej kontroly.

<https://www.podnikajte.sk/obchodne-pravo/zmeny-vo-verejnom-obstaravani-2026>